

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / telefon uredništva 2440, uprave 2455
 Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Mariborska konferenca

Danes so se sestali v našem mestu zastopniki jugoslovanskih in avstrijskih v poštevh prihajajočih oblastev, da se uredi obmejni promet med našo državo in sosednjo Avstrijo. Sklepi, ki se bodo storili, ne zadevajo samo mednarodnega železniškega prometa, ampak so tudi velikega gospodarskega pomena za Maribor. Morda bi mogla biti ta konferenca, ki je nadaljevanje ljubljanske konference, kažiopot v lepo gospodarsko bodočnost našega mesta. Želeti je, da bi mariborska konferenca prinesla čim lepših sadov in uspehov obojestranskega sporazumevanja ter da bi se s pozitivnimi in obojestransko koristnimi zaključki dokončno rešilo vprašanje obmejnega železniškega prometa v Mariboru, ki ga naši železniški strokovnjaki rešujejo že od leta 1927.

Ob pol 10. uri so se sestali v mestni posvetovalnici jugoslovanska in avstrijska delegacija. Vodja avstrijske delegacije je centralni inšpektor generalne direkcije zveznih avstrijskih železnic dr. Scheidl Rudolf, vodja jugoslovanske delegacije pa dr. Leon Vučina, višji svetnik in šef pravnega odseka ministrstva za promet.

Jugoslovansko delegacijo predstavlja jo na železniški konferenci zastopniki prometnega, finančnega, kmetijskega, notranjega in poštne ministristva ter zastopniki generalne direkcije v Beogradu in oblastne direkcije v Ljubljani. Naše prometno ministristvo in generalno direkcijo zastopa višji svetnik dr. Leon Vučina, notranje ministristvo dr. Mogo-rovic, banski svetnik dr. Bogataj, mariborski obmejni policijski komisar Kra-jnovic ter jeseniški obmejni policijski komisar Ivan Vohinc. Finančno ministristvo zastopa višji tajnik Predrag D. Pe-sic, kmetijsko ministristvo inšpektor Mi-lan T. Tupajic, ministristvo pošte in tele-grafa višji svetnik Pavle Babič, gene-ralno direkcijo višji svetnik Robert La-val, višji tajnik inž. Lazarevic, višji kon-trolor Blaž Pretnar, poverjenik Matija Sirotič, višji kontrolor Lajovic in višji svetnik inž. Petrič. Ljubljansko oblastno direkcijo zastopajo svetnik Stergar, viš-ji kontrolor Deisinger, kontrolor Wag-ner, višji svetnik dr. Ladiha, svetnik inž. Petrzela, kontrolorja Uršič in Rozman, referent Furlan, svetnik dr. Dekleva in načelnik inž. Finc.

Avstrijsko delegacijo tvorijo: centralni inšpektor dr. Scheidl, zastopnik fi-nančnega ministristva Josip Krainer, za-stopnik carinske oblasti dr. Sedlak, za-stopnik finančne direkcije v Gradcu dr. Slenhuben, zastopnik vladnega predsed-ništva grof dr. Ferraris, zastopnik poli-cijske oblasti dr. Karl Hanss, zastopnik kmetijskega ministristva inž. Faustl, Adolf Seder in dr. Kalusch, zastopniki generalne direkcije dr. Kunewalder, inž. dr. Richter, nadalje Kleinbauer, Klein-ber, Friedrich Tax, dr. Hell, dr. Tell-mann, inž. Katscher ter centralna in-špektorja Ludvik Frencl in Franke En-gelbert. Konferenci prisostvujejo tudi predstavniki mariborske Tujsko-promet-ne zveze in sicer ravnatelj »Putnika« g. Loos ter g. Andrej Oset. Pri otvoritvi pa so bili navzoči nekateri člani mest-nega sveta.

Zbrane delegate je pristrčno pozdravil v imenu mestne občine mariborske pod-župan g. Žebot in želel, da bi konferen-ca rodila čim lepše uspehe, ki bodo ne-dvomno v prid gospodarskemu in tuj-skemu prometu obeh držav. Ob zaključ-

Britansko-francoska demarša radi Abesinije

LONDON, 2. aprila. V tukajšnjih krogih je veliko razburjenje radi laškega prodiranja v Abesinijo. Lahki korakajo vzdolž meje egiptovskega Sudana proti jezeru Tsana, kjer je britanska interesna zona. Vzhodno afriška vojna je s tem nehala biti politični problem, kajti sedaj se ogrožajo britanski interesi. V večernih urah se je razširila vest, da je angleška vlada preko svojega rimskega poslanika Drymonda izročila italijanski vladi ultimativno noto proti nadaljnjemu prodiranju Italijanov v severno zapadno Abesinijo. Ta vest se ni demantirala in niti potrdila. Priznava se pa, da sta Anglija in Francija napravili skupno demaršo v Rimu. Angleški poslanik Drymond in francoski poslanik grof de Chambrun sta skupno posejila Suvicha, in ga opozorila, da je Italija v smislu znanih obveznosti obvezana, da uvaža britanske interese ob jezeru Tsana, oziroma plavem Nilu in francoske interese ob železnici Džibuti-Addis Abeba. Odgovor italijanske vlade še ni znan. Chambrun se je z letalom odpeljal v Pariz po nove instrukcije. Anglija bo vsako spremembo statusa quo v severno zapadni Abesiniji pobijala z vsemi sredstvi.

Avstrija poteptala saintgermansko mirovno pogodbo

DUNAJ, 2. aprila. Na včerajšnji seji avstrijskega zveznega sveta je predložil avstrijski kancler dr. Schuschnigg zakon o uvedbi splošne vojaške dolžnosti. Vsebina zakona predvideva 6 členov. Čl. 1. točka 1 pravi: Vse državljane zvezne države Avstrije, moškega spola od 18. do 42. leta starosti lahko po njihovih sposobnostih telesnih in duševnih, država pozove na časovno omejeno službo z orožjem ali brez njega za javne cilje ter jih uporabi v krajih, določenih v ta namen (splošna obveznost službe).

Točka 2. Splošna obveznost službe obsega tudi obveznost, da se vsak državljan, ki izpolnjuje gornje pogoje, podvrže uradnemu pregledu, da se doloži njegove telesne in duševne sposobnosti. Čl. 2 govori o disciplinski kazenski odgovornosti posameznih obvezancev, naj bodo pod orožjem ali pa porabni za katere druge javne cilje. Čl. 3 določa posebno kompetenco kancelarja samega glede določevanja kategorij in trajanja obvezne službe. To kompetenco bo kancelar vršil sporazumno s pristojnim vojnim ministrom, in sicer z uredbami. Čl. 4 pravi, da je za tiste, ki se pregreše zoper ta zakon, določena kazen do 10.000 šillingov kot denarna globa ali pa zapor do leta dni, ali pa oboje.

DUNAJ, 2. aprila. Za načelnika glavnega generalnega štaba avstrijske vojske je imenovan divizijski general Jansa.

Kaj poroča Badoglio o bitki pri jezeru Ašangi

RIM, 2. aprila. Maršal Badoglio brzojavlja v komuniketu št. 170: včeraj je neguš s svojimi najboljšimi četami sprejel bitko pri jezeru Ašangi. Bitka je bila zelo ljuta in se je končala z italijansko zmago.

RIM, 2. aprila. V službenem listu je objavljen dekret, s katerim se pozivajo pod orožje podoficirji in vojakji vseh kategorij, ki služijo pri avtomobilskih centrih. Razen tega so pozvani pod orožje letalski rezervni oficirji, rojeni v letih 1902 do 1906.

RIM, 2. aprila. V komuniketu št. 171 poroča maršal Badoglio: Računa se, da je ob priliki velike bitke pri Ašangi padlo 7000 abesinskih vojakov. Italijanske zgube znašajo 12 mrtvih in 44 ranjenih oficirjev, 52 mrtvih in 152 ranjenih vojakov iz Italije ter okoli 800 mrtvih in ranjenih eritrejskih vojakov. Italijansko letalstvo je v tej bitki uspešno sodelovalo. Po informacijah od uletih Abesincev je štela neguševa vojska v tej bitki 20.000 vojakov. V bitki je sodeloval sam neguš, ki je osebno vodil svoje čete k napadu proti laškemu levemu krilu.

Češkoslovaška gradi utrdbe na madjarski meji

BUDIMPEŠTA, 2. aprila. »Magyar Kurir« poroča, da se je na češkoslovaški strani pričela evakuacija gotovega področja, ker namerava Češkoslovaška v tem pasu izgraditi utrdbe proti Madjarski po vzorcu francoskih utrdb proti Nemčiji.

Zmaga norveških žena

OSLO, 2. aprila. Norveška telegrafska agencija poroča: Norveški parlament je s 64 proti 38 glasovom sprejel zakon, s katerim bodo odslej imele norveške žene pravico na vse položaje v norveški državni službi pod istim pogojem kakor moški.

Francija rekrutira ruske emigrante

PARIZ, 2. aprila. Francosko vojno ministristvo se havi z načrtom, da rekrutira vse moške, ki so stari preko 20 let in ki nimajo nobene državljanske pripadnosti. Gre predvsem za ruske emigrante, ki jim je sovjetska vlada odrekla državljanstvo. Gre še samo za to, katerim edincam naj se prideliijo.

NEMČIJA: ZA NEMŠKO-FRANCOSKI SPORAZUM.
FRANCIJA: ZA EVROPSKI MIR.

PARIZ, 2. aprila. Tukajšnji listi še niso komentirali nemškega odgovora. Flandin je pozval vse poslanike iz inozemstva v Pariz na posvetovanje. Nekemu novinarju je Flandin izjavil, da zahteva Nemčija nemško-francoski sporazum, Francija pa splošni evropski sporazum.

ku svojega pozdrava je vzkliknil našemu kralju, knezu namestniku Pavlu ter predsedniku avstrijske republike dr. Miklasu in proglasil konferenco za otvoreno. Svoj pozdrav je ponovil tudi v nemščini. V imenu avstrijske delegacije se je za prijazen sprejem zahvalil g. dr. Rudolf Scheidl.

Po otvoritvi sta zavzela predsedniški mesti dr. Scheidl in dr. Vučina. Sporazumno se je nato konstituiralo 6 sekcij, in sicer policijsko-carinska, komercialna, tehnično vozovna, vlakovno prometna, gradbena in poština. Vse gradivo bodo sekcije predložile plenumu, ki bo o njih dokončno razpravljala, formalno pa se bodo vsi ti sklepi, zadevajoči obmejni kolodvor v Mariboru, zaključili na konferenci, ki bo 15. t. m. na Dunaju.

Konferenca bo predvidoma trajala do sobote. Če pa ne bodo odseki in plenum dokončali dela, se bo nadaljevala v ponedeljek. Po končani konferenci se bo izdal komuniket.

Politični pabecki

PROSTOZIDARJI.

»Delavska politika« piše v številki 27: »Polovična voznina na kongresu prosto-zidarjev. Minister za promet je odobril polovično voznino na drž. žel. in parobrodih udeležencem kongresa Svobodnih zidarjev velike lože »Jugoslavijac«, ki bo 18. in 19. aprila v Beogradu. Te vesti »Slovenec« doslej še ni objavil.«

RAZOČARANI.

Tukajšnja »Volkstimme« prinasa v najnovejši številki: »Kakor smo že poročali, se je mudil pred nedavnim prvak radikalne stranke dr. Laza Markovič v Mariboru. Nekateri politični velmožje iz radikalnega tabora so nameravali odličnega gosta angažirati za to, da bi se pod njegovo patronanco konstituiral tukajšnji strankin forum. Toda dr. Markovič je naglo potegnil glavo iz nevarne zanke z izjavo, da se nahaja izključno na znanstveni predavalni turneji in da radi tega odklanja vsako politično akcijo.«

BALONČEK IZ MILNICE.

»Pohod« št. 9 piše v uvodniku: »Ali narod v Jugoslaviji si je na jasnem. Naj pride karkoli, niti v enem slučaju ni, niti za kakršnokoli ceno ne more predstavljati Avstrija središče Podonavja, a še mnogo manj more stati na čelu te ekonomske in gospodarske zveze katerikoli sorodnik Habsburžanov. Fantazija o neki veliki državi v podonavskem bazenu je balonček iz milnice, ki se mora razpočiti.«

SLADKOR.

»Trgovski list« objavlja v št. 35 pod naslovom »Na napačen naslov«: »V rubriki »Naš delavec« je »Slovenec« objavil kratko notico o podražitvi sladkorja ter se v njej sprašuje, če je prav, da postaja dražji sladkor, ki je najbolj potrebna ljudska hrana! Vprašanje je čisto umestno in mi se s piscem v »Slovenec« popolnoma strinjamo, da ne gre, če se podražji sladkor, ki res služi tudi v prehrano ljudstva. Samo potrebno je, da se na pravi naslov naslovi to vprašanje.«

»SLOVENEK« IN AKADEMIKI.

V »Delavski politiki« od 1. aprila beremo: »Slovenec« se je v nedeljo razkoračil proti ljubljanskim vseučiliščnikom, češ, da so komunisti. Vendar njih želje, ki jih je zašeljal, niso prav nič komunistične, ampak reformatorične in opravilne.«

Dolga pričakovani Hitlerjev**odgovor**

»Moralno premirje« štirih mesecev.

Nemški odgovor, ki ga je izročil von Ribbentrop Edenu, je bil včeraj objavljen. Je zelo obsežen in vsebuje 22 tipkanih strani. Nemški predlogi so zapopadani v 27 točkah in obsegajo tri glavne dele. V prvem delu izraža nemška vlada mišljenje, da bi morali razgovori za resnično dosego evropskega miru biti razdeljeni v tri glavna razdobja: 1. Določitev načina razgovorov; 2. prva doba konkretnih razgovorov za dosego sporazuma o varnosti Evrope; 3. posebni razgovori o nekaterih problemih, v prvi vrsti razgovori za izboljšanje gospodarskega razmerja med posameznimi državami, glede na to, da so gospodarske težkoče v znanju meri vzrok sedanjih težkih političnih razmer v Evropi.

Drugi del nemških predlogov obsega 17 točk. V tem delu se v glavnem ponavljajo isti predlogi, ki jih je že navajala nemška spomenica 7. marca, kakor n. pr. predlog o sklenitvi paktov o nenapadanju s Francijo, Belgijo in morda Holandsko za 25 let in s poročtvom Velike Britanije in Italije, predlog o letalskem paktu z zapadnimi državami, predlog o nenapadanju paktu z Litvo, predlog o nemški vrnitvi v ZN v pričakovanju, da se v doglednem času uredi kolonijski problemi, problem odtrganja pakta DN od versajske pogodbe. Nemčija se obveže, da ne bo povečala svojih čet v Poljski, pod pogojem, da tudi Francija in Belgija ne bosta okrepili svojih čet v obmejnih pokrajinah proti Nemčiji. To »moralno premirje« naj traja 4 mesece.

Ustanovi naj se posebni francosko-nemški odbor v okviru ZN, ki bi razpravljal o vseh pritožbah, nanašajočih se na francosko-nemško razmerje. Zgoraj navedena prva pripravljala faza razgovorov naj bi se končala najkasneje v dveh mesecih, pogajanja bi se pa imela začeti po možnosti takoj, a najkasneje po končanih francoskih volitvah. Dalje predlaga Nemčija odbor treh članov, ki naj prouči razmere na meji med Nemčijo, Francijo in Belgijo, in sicer na obeh straneh meje. V ta odbor bi obe stranki poslali po enega zastopnika, tretji član odbora bi pa moral biti član katere nevtalne države. Ta odbor naj bi predlagal izpremembe vojaških razmer, ki vladajo na obeh straneh meje. Pri velikih izpremembah vojnih sil na tej ali oni strani v škodo druge prizadete stranke bi britanski in italijanski vojaški odposlanci imeli pravico izvesti preiskavo na kraju samem. Obe zainteresirani stranki se obveže, da bosta brezpogojno odobrili zahteve odbora treh. Nemčija se obveže, da bo stopila v zvezi s svojimi vzhodnimi sosedi, to je z Avstrijo, Češkoslovaško, Litvo in Poljsko, da sklene pogodbo o nenapadanju z njimi. Nemčija predlaga, da se ustanovi posebno izvoljeno sodišče, ki bi bilo pristojno samo za urejanje sporov, ki bi se pripetili v zvezi s sporazumi, ki jih Nemčija zdaj predlaga. Če bi takšno izvoljeno sodišče ugotovilo, da je ena izmed držav podpisnic kršila sporazum, bi omenjena država morala na osnovi izreka izvoljenega sodišča popraviti storjeno napako.

V tretjem delu navaja nemška nota predlog o sklicanju mednarodne konference, ki bi ji bila naloga urediti vsa odprta vprašanja, ki ovirajo udržitve miru. Ta konferenca bi se imela med drugim ukvarjati z vprašanjem omejitve oboroževanja.

Najlepša knjiga.

Profesorjeva žena se je počutila zelo zanemarjeno in osamelo, pa je nekega dne nagovorila svojega moža:

— Ves dan sedi pri knjigah, a mene nitj ne pogledaš. Najbolje bi bilo, da bi bila tudi jaz knjiga, potem bi se morebiti več pečal z menoj.

— Tudi jaz bi želel, da bi bila knjiga. Zlasti bi mi bilo ljubo in drago, če bi bila koledar.

— Koledar? Zakaj koledar?

— Koledar se ob koncu leta zamenja in vzame novi...

Domači razgledi**Selo in mesto**

Človek res ne ve, če beži čas prena-glo, ali smo mi v spoznavanju prepočasni in otopeli. Pred nami se porajajo vprašanja, ki so nam bila še včeraj tuja, oziroma se nam ni bilo treba zanje zanimati, ki pa postajajo dan na dan bolj pereča in terjajo rešitev od izobražena in prostaka. Skoraj da bi po sedemnajstletnem zedinjenju ne vedeli, kako naj si utiramo pot; kakor da bi nas ne bila še prešimila zavest, da je treba nadaljnih graditev, spopolnitev, zravnjanja in udržitve in to zlasti v gospodarskem pravcu. Ker ni jasnosti v razčlembi socialne povezanosti in njene osnovne čilnice, tipamo na levo in desno ter osupli strmimo v neuspehe.

Prav danes, v dobi splošnega prenavljanja se uveljavlja težnja po telesnem obstoju mnogo bolj kot kdaj prej in je že zavzela take širine in globine, da je vse ostalo skoraj izpodrinilo. Če pa pravkar klic po kruhu preglašča onega duhovnega porekla, kaže po eni, da ni nekaj v redu, po drugi pa, da je tendenca za življenjem močna in živa. Kaže pa tudi, da prav ta elementarno-gonska zahteva in potreba preprije in pretrga vsa čuvstva in moralne vezi. S tega vidika si moremo in tudi moramo razlagati novo duševno usmerjenost zatomiziranega človeka in mladine, ki zre odklonilno v obstoječe socialne prilike.

Nešteto krat je že zvenela beseda, da je največja zmeta iskatj teh izven sebe. Zdravnik in lek sta v nas samih, v samopomoči. To pa sloni na vzajemnosti ali v medsebojni pomoči vseh onih, ki so si po svojem udejstvovanju najbližji. Kdor to odklanja, krha na življenjski gonilni sili svojega naroda. Ta resnica velja toliko bolj za obmejni pas, kjer nam podtalne sile skušajo zrahljati vse, kar ustvarja pogoje trdnosti narodne celote.

Nihče od trezne javnosti pa ne more zamikati, da slone trije vogali našega

Komentariji s podeželja**Predaprilska romanca ali zgodba o zaslužnih bunkah**

Oni dan me je kar zmikalo proti našemu prelepemu Limbušu. Stara mi je sicer svetovala, naj ne hodim v Limbuš, ker imajo tamkaj predobro kapljico, ki nemalokrat razburi živce in vznemirja vročo, pregrešno kri. Svoji stari sem nazadnje, ker mi ni dala miru, obljubil, da jo mahnem v Košake, v resnici pa sem jo za prvim oglom ubral naravnost proti Limbušu. Brez limbuške kapljice je zares škoda lepe, sončne nedelje. Ko pa sem takole sedel v neki tamošnji gostilni za mizo, mi je uhajal pogled v posebno sobo, kjer je bila zbrana svojevrstna družba. Sedem jih je menda bilo. Osebnost nisem poznal nikogar, slišal pa sem v bližini — prisluškujem rad, če tudi mi stara radi tega dela vedno očitke, pa si ne morem pomagati —, da so to znani obrazi. V gostilni so svirali tudi tamburaši, ki so zaigrali med drugim tudi neko koračnico, katero so vsi radi poslušali, ki pa je povzročila pri tisti družbi v posebni sobi ne malo razburjenja. Tista družba je po tem nekaj zapela in slišal sem, kako so se pričeli dretj: »Doli s Sokoli!« Točno se nič več ne spominjam, kako je potem bilo, le to mi je ostalo sveže v spominu, kar sem tudi svoji stari pozneje doma pripovedoval — seveda sem ji dejal, da je to bilo nekje v Košakih in ne v Limbušu, ker bi mi sicer bila precej huda predla —, da sem se moral na ves glas smejeti, če tudi se nisem že deset let smejal. Tudi moja ta stara se je prav od srca smejala, ko sem ji to pripovedo-

Hlapci Jernej

Pred leti se je ruško prebivalstvo zelo zgražalo, ko je neki ugledni veleposestnik sam pokopaval svojega

naroda v kmetstvu, brez katerega ni niti našega narodnega bogastva, niti narodnega siromaštva. Zato je tudi nepobitno, da je naša bodočnost istovetna z usodo naših kmečkih hramov. In kakšna je danes njihova usoda?! Povsod znaki gospodarskega propadanja, resnične proletarizacije, ki podi množice v mesta kot v 13. stoletju, ko je denarno gospodarstvo spodmaknilo možnost nadaljnjega normalnega življenja kmetstva takratnega naravnega (menjalnega) gospodarstva.

Jasno torej, da ni gospodarska okrepitev kmečkega ljudstva le v njegovem, ampak v interesu celokupnosti. Ta okrepitev pa je mogoča samo po eni poti, ki naj bi strnila raztresene milijonske ude v mogočno verigo, to je združništvo. Nas mora le veseliti, če slišimo o smelih načrtih, ki naj bi v bodočnosti pomaknili Maribor na mesto, katero mu po njegovi prirodi pritiče, na mesto kmečke metropole. Svarilo pred pretiranimi upi v njegovo industrijo je zelo utemeljeno in priča o pravilnem pojmovanju naše gospodarske sredine. Saj je tako vidno, da se industrijsko gospodarstvo izven našega mesta razvija tako, da ne more biti to v prilog našemu mestu. To dejstvo pa govori, da bo moralo zaledje dovajati mestu gospodarske sokove v mnogo večji meri kot doslej, a v prav toliki meri podčrtava nujnost združništva na kmetih. Tudi si ne moremo predstavljanjati za kmečko celokupnost uspešnega centralnega trga v Mariboru kot združno središče, sloneče na združnih celicah podeželja.

Samo tako bomo mogli mimo mešetarijev in prekupčevalcev in nasproti redu v gospodarstvu, ki ga pravkar tako pogrešamo. Tako bomo dobili zunanjo in notranjo oporo in zavest večje trdnosti. To velja za delavca, obrtnika, uradnika in kmeta, prav tako pa tudi za solidnega trgovca.

V trenutku namreč, ko so se zasliali tisti vzkliki, sem zaslišal, četudi sem malce gluhi, krepke klofute in bunke. Videl sem še samo, kako so jo naglih krač odkurili tisti »družbeniki« iz posebne sobe proti izhodu. Za glavo so se pri tem držali. Nobenih vzklikov nisem slišal, ampak le odmeve urnih korakov. Pri sosednji mizi pa so vsi v dobri volji pripovedovali, da bi še Nurni ne bežal s toliko naglico, da so »družbeniki« pozabili celo na klobuke, ki so jih pustili v tisti posebni sobi.

Preje me je mikalo v Limbuš radi izborne kapljice. Sedaj bom pa še rajši tjakaj zahajal. Ne samo izborna kapljica. Tudi takšne prizorčki, ki se končujejo s poštenimi zaslužnimi bunkami, me močno zanimajo. Dobro ste se postavili Rušani in Limbušani!

Le nekaj mi je bilo žal, da sem že pri letih in da nisem mogel urno izza mize proti vratom. Ne bi bilo prijetno, če bi kdo od teh »družbenikov« začutil trdoto moje palice. Potem bi tudi mrzli obkladki ne pomagali veliko. Prileten sem že, udariti pa še vedno znam. To mi pravi tudi moja ta stara. Kadar nisem z besedo kos njenemu jeziku, pa si pomagam s palico. Le tako jo utegnem.

Dobro ste jih nabunkali dragi Rušani in Limbušani! Pristrčno vas pozdravljam in na skorajšnje svidenje. Bojim se le, da ne bom tistih obrazov tako kmalu videl v tisti posebni sobi. — Miha s puško.

je že začel razpadati, ga je gospodar naložil na dvokolico, ga prevezal z vrvi, da ni med vožnjo razpadel, in ga tako peljal na pokopališče.

Preteklo soboto smo bilj priča skoro istega dogodka. Neki drugi veleposestnik na Smolniku je pripeljal svojega mrtvega hlapca na vozu, na katerem je bila pest slame, na občinski urad in zahteval tam, da mu občina preskrbi krsto in plača grobarja. Ta pokojni hlapec Jernej je tudi služil preko deset let samo za hrano in stanovanje v hlevu, pa si v tej dobi ni zaslužil niti štirih desk za krsto.

Ljudje božji! Ni dovolj hoditi k cerkvenim opravilom in poslušati besede o krščanski ljubezni. Poglavitno je: krščansko ljubezen izvajati. Ka-li...?

Ptujske novice**VINSKA POKUŠNJA IN VINSKI SEJEM V PTUJU.**

Ptujski srez se sme ponašati kot največji vinorodni srez Dravske banovine. Da pa ne prednjači samo glede površine, ampak da prideluje tudi izborno kapljico, bode pokazala vinska pokušnja in vinski sejem, ki jih priredi vinarska podružnica o priliki III. rednega občnega zbora Zveze združeni gostilničarskih obrti za Dravsko banovino dne 3. in 4. aprila t. l. v dvorani Društvenega doma v Ptuj. Priprave so v polnem teku in prijave vinskih vzorcev jako številne. Zraven težkega Zavrčana bodo zastopana prijetna vina srednjih Halož in izbrane kaplje gornjih Halož. Tudi Slovenske gorice in ormoški vinski okoliš so prijavili svojo udeležbo. Po prvem pretoku so se vina krasno spopolnila, da bodo ustrezala tudi najboljši razvajanemu vinskemu poznavalcu. Cene so postavljene jako zmerno, da bodo imele gostilničari in drugi interesenti najugodnejšo priliko, preskrbeti si svoje zaloge v razstavnih dvoranah brez krošnjarenja od zidanice do zidanice. Skrbno izdelani razstavnji katalog bo nudil vse podatke. Vinogradniki ptujskega sreza hočejo pokazati, da delujejo smotno v vinogradništvu in umnem kletarstvu. Otvoritev te prireditve bo 3. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne in bo trajala tudi še celi dan 4. aprila.

Udeležencem zveznega občnega zbora v Ptuj, ki se vrši 3. aprila t. l. ob pol 10. uri v dvorani v Narodnem domu, je prometno ministrtvo dovolilo polovično vožnjo na državnih železnicah. Polovična vožnja velja od 1.—5. aprila t. l. — Pozdnevni večer pa se vrši 2. aprila t. l. ob 20. uri v gornji dvorani Narodnega doma. Za prehrano in prenočišča je preskrbljeno. Izleti v Haloze in Slov. gorje bodo 4. aprila t. l.

Seja mestnega sveta. V petek 3. t. m. ob 18. uri se vrši redna seja mestnega sveta v posvetovalnici.

Gospodinjsko-nadaljevalna šola. Pri Sv. Marku niže Ptuj so dne 25. marca t. l. zaključili četrti tečaj gospodinjsko-nadaljevalne šole. Ker narodna šola pri Sv. Marku nima primernih prostorov, potuje šola iz vasi do vasi. Letos se je vršil tečaj v Novi vasi v hiši Janeza in Marije Kolarič. Tečaj je obiskovalo 13 deklet in žen iz Nove vasi. Ponk se je vršil 22 nedelj od 9.—16. ure. Dekleta so predpoldne kuhala, popoldne pa šivala in poslušala strokovna predavanja. Več govornikov je povdarjalo pomen izobrazbe kmečke gospodinje. Letošnji tečaj je že bil četrti ter je do sedaj šola dovršilo že 59 deklet in gospodinj.

Svinjski sejem v Ptuj. V sredo 1. aprila t. l. se je vršil običajni svinjski sejem v Ptuj, ki je bil dobro založen, kupčija pa je bila radi pomanjkanja kupcev srednja. Prignali so 234 velikih svinj in 152 prascev, skupaj 386 ščetinarjev. Cene od zadnjega svinjskega sejma se niso spreminile in so bile naslednje: Pršutarji 5 do 5,50 Din, mastne svinje 6 Din, plemene 4,75—4,90 Din za kilogram žive teže, mrtve teže 7,50—8,50. Prasce stare 6—12 tednov so prodajali po kakovosti od 100—140 Din komad. Vsega skupaj je bilo prodanih 104 komade. Prihodnji sejem za prašiče se vrši 8. t. m.

Darujte za az'ni sklad PTL!

Mariborske in okoljske novice

Borba splavarjev iz Dravske doline za obstanek

K sporu med Falso elektrarno in splavarji

Ze deset let se vodi pravda med falso elektrarno in splavarji zaradi plačevanja takozvane zamudne pristojbine. Ko je namreč leta 1912 dobila Falsa elektrarna koncesijo za obratovanja, se je morala obvezati, da bo spuščala splave skozi spustilnico in bo splavarjem plačevala za vsak splav odškodnino za zamudo časa, ker namreč radi falskega jezera Drava stoji od Brezna do Fale. Za vsak splav je plačevala falsa elektrarna do leta 1925 zaradi zamude časa od št. Lovrenca do Fale za splav 75 dinarjev, od Šturma pa 40 dinarjev. Po letu 1925 pa se je začela falsa elektrarna

naenkrat izgovarjati na neki stari avstrijski zakon iz leta 1877., po katerem bi naj bila predpisana določena globina splava, katero določa vodni merilnik na desnem bregu Drave ob bivšem starem mostu v Mariboru. Falso podjetje plačuje sedaj zamudno pristojbino le onim splavarjem, ki imajo določeno globino, za ostale pa ne. Tudi se je pričela falsa elektrarna zanimati za pregloboke splave in jim odteguje denarno povračilo za časovno zamudo. Ves spor med splavarji in falso elektrarno rešujejo sedaj oblasti.

Desetletna deklica utonila v bližini „Malih Benetk“ v Dravi

Včeraj ob 17. uri popoldne je bila mariborska policija obveščena, da se je ob Dravi pri Dabringerjevi dostilbi pripetila tragična nesreča: utopila se je 10letna deklica. Takoj se je na licu mesta zbrala velika množica ljudi, ki so z grozo opazovali reševalno delo nekaterih moških, ki so s čolni in rešilnimi drogovi skušali najti revico. Kasneje je stražnik ugotovil, da je nesrečna utopljenka 10letna zi-

darjeva hčerka Tatjana Ljoškov, učenka 2. razreda ljudske šole, stanujoča v Pristaniški ulici 7. Deklica se je igrala v čolnu, ki je bil privezan ob Dravi in kjer je bila voda globoka preko 7 metrov. Poleg nje se je ob bregu igral v isti hiši stanujoči 9letni Fedor Šubc, ki je takoj pričel klicati na pomoč, ko je videl, da je Tatjana izginila pod vodo. Njenega trupla doslej še niso našli.

Kam pojedemo?

Obiščite kabaretne večere, prvovrsten spored v Veliki kavarni.

Koncert pevskega zbora »Drave« iz Maribora se vrši v nedeljo 5. aprila popoldne v Framu (dvorana Turner). Sodeluje koncertni tenorist Avgust Živko pod vodstvom zborovodje Horvata.

Nova godba vsak večer od 1. aprila dalje v Grajski kleti.

Kino-kavarna, restavracija, bar dnevno senzacionalen spored: mednarodne plesalke in velesenzacija Dou Werner. Dnevno koncert od 8. ure dalje, zmerne cene, solidna postrežba.

Občni zbor Društva stanovanjskih najemnikov in poslovnih lokalov bo v nedeljo, dne 5. aprila 1936 ob 10. uri v prostorih restavracije »Novi svet« (Povodnik) z običajnim dnevnim redom. Najemniki udeležite se zbora polnoštevilno.

»Staribor« naznanja, da se danes sestane ne bo vršil. Prihodnji sestanek se bo objavil v časopisu.

Občni zbor Zveze mladih intelektualcev bo v sredo, dne 8. aprila ob 20. uri v Glasbeni Matici.

Kolo za 2 dinarja dne 5. aprila in nikoli več! Dobiš ga na igrišču »Svobode« pri magdalenskem parku.

Podravska podružnica SPD v Rušah bo imela svoj redni občni zbor v soboto, dne 4. aprila v gostilni g. Črnka v Rušah. Začetek ob 19. uri. Planince vabimo k številni udeležbi!

Narodna gledališča

REPERTOAR

Cetrtek, 2. aprila ob 20. uri: »Ples v Savoyu«. Red A. Gostuje primadona ljubljanske opere Zlata Gjungjenac.

Petek, 3. aprila: Zaprti. Sobota, 4. aprila ob 20. uri: »Siromakovo jagnje«. Znižane cene.

Otroška predstava po znižanih cenah bo to nedeljo popoldne. Ponove prikupno in zabavo Golfovo igro »Princezka in pastirček«. Med odmori bo pripovedoval učitelj g. Fran Ramšak pravljice.

Najboljša in najuspešnejša češka opereta je »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron«. To je delo češkega znanega skladatelja Jare Beneša, ki je tu srečno združil folkloristično češko muziko z mednarodnimi »šlagerji« in tako ustvaril posrečeno opereto, ki je obšla z rekordnim številom predstav že skoro vse srednjeevropske velike odre. To novo češko opereto na mariborskem odru uprizore v režiji A. Harastovića na prvi velikonočni praznik zvečer.

elektrovodne žice visoke napetosti. Vsak dotik v tem slučaju je smrtonemben. Občinstvo se opozarja, da se varuje pred visečimi ter odtrganimi žicami in v vsakem slučaju takoj obvesti mestno elektriško podjetje.

Veliko penězov... Dohodki so znašali v marcu pri tukajšnji glavni carinarnici 6.135.204,25 dinarjev in sicer na uvozu Din 6.112.686,25 Din, na izvozu pa Din 22.518.

Cirkus Rebernigg! Kakor doznavamo iz graških časopisov, gostuje sedaj v Grazu cirkus Rebernigg, kateri žanje v Grazu velikanske uspehe. Glasom poročil graških časopisov bo ta cirkus obiskal najbrže za velikonočne praznike tudi naše mesto.

Kako kaže vreme. Dunajska vremenska napoved pravi za danes: Milo, menjajoče se oblačno, najbrže deževno.

Nočno lekarniško službo imata danes v sredo Sirakova in Savostova lekarna, jutri v četrtek Minařikova in Königova.

Drvarjeva nesreča. Včeraj popoldne se je v Vuhredu ponesrečil 41letni drvar Alojz Tacer. Imenovanemu je pri spravljanju plohov po riži padlo težko bruno na desno nogo in mu jo v podkolenju zlomilo. Prepeljali so ga v tukajšnje bolnišnico.

Brata okradel in pobegnil. V Razvanju je Anton Kores vlomil v zaprto omaro svojega brata Adolfa in mu vzel iz kovčega, potem ko ga je prerezal, vse prihranke v znesku 10.000 dinarjev in razen tega nabit browning. Adolf Kores, ki je po poklicu šofer, je ves žalosten prišel na orožniško postajo in zadevo sporočil orožnikom, ki so sedaj uvedli preiskavo za izginulim Antonom Koresom. Bati se je, da se ne bi z nabitim samokresom zgodila nesreča. Anton Kores je visoke postave, okroglega obraza in dobro razvit. Sedaj ga iščejo ter za njim poizvedujejo.

Vlamljajo. Včeraj popoldne je neznan storilec vlomil v stanovanje vdove Rozalije Bablerjeve v Frankopanovi ulici 10 ter ukradel ročno torbico s 500 dinarji gotovine, kovčeg s srebrno zapestno uro, 11 kosov toaletnega mila, 5 kilogramov mila Zlatorog, uro budilko in 10 parov novih nogavic. Daktiloskop g. Grobin je posnel prstne odtise in so storilcu že na sledu.

Šest ukradenih koles. Včeraj so bili ljubitelji tujih koles zopet s polno paro na delu, saj je izginilo kar šest koles. Oškodovanci so Jožef Plahuta, mesar v Frankopanovi ulici, Franc Deučman, delavec v Radvanju, Stefan Cvilak, šolski sluga iz Razlagove ulice, Aleksander Laufer, delavec v Magdalenski ulici, Kurt Kiffmann, urarski pomočnik iz Maribora in sodni uslužbenec Valentin Varl iz Krčevine.

Spodnja gibanje

Delegiranje sodnikov za nedeljo, dne 5. t. m.: Moštvo dijaške vojaške čete: rezerva Železničarja ss. g. Schneller, stranska sodnika gg. Bauer in Vogrinec (oba Železničar); za podsavezno ligatekmo Železničar: Atletiki sta stranska sodnika gg. Amor in Klippstädter (oba Rapid); v Ptujju sodi SK Ptuj; Jugoslavija (Celje) sodni kandidat g. Samuda. Službujoči v Mariboru g. Frankl, v Ptujju g. Vuga.

EDVARD VII. IN POGLAVAR ČRNCEV.

Angleški kralj Edvard VII., ki je vladal od leta 1841 do 1910, ded sedanjega angleškega kralja Edvarda VIII., se je sladko smejal anekdoti nekega poglavarja črncev iz angleške afriške kolonije:

Ko je Edvard VII. težko zbolel, je prišel v London s svojo suito neki poglavar črncev, da bi se poklonil svojemu kralju. Čim pa so poglavarju sporočili, da je kralj bolan in da ga ne more sprejeti, je poglavar vprašal:

Koliko ministrov je imel kralj, ko je zasedel prestol?

»Enajst.«

»In koliko jih ima sedaj?«

»Enajst. In sicer iste, ki jih je imel, ko je zasedel prestol.«

Poglavar je zmajal z glavo in dejal:

»Potem se ne čudim, če je kralj zbolel. Ker ima polno število ministrov, ne more imeti apetita...«

GRAJSKI KINO. Danes zadnjič

»LAŽNI VITEZ«.

Od petka dalje senzacionalen kriminalni pomorski film »Duše pod bičem«. Willy Birgel, Lida Baarova. Naš prihodnji spored »Grand Hubertus« po Ganghoferju. Hansi Knotek, Paul Richter.

Kino Union. Danes najgrandioznejše filmsko delo vseh časov »Carski sel, Mihael Strogoff«. Adolf Wohlbrück, Marija Andergast, Hilda Hildegard, Theo Lingen v glavnih ulogah.

Časniške gredice

TA-TA.

»Trgovski list« objavlja v uvodniku št. 37: »Zaman pa so bili tudi vsi protesti proti veleblagovnicam in v Beogradu »Ta-Ta« že deluje, v Zagrebu je že dovoljena, v drugih mestih pa še bo dovoljena. Vsaka teh veleblagovnic pomeni gospodarsko smrt za desetine trgovcev — in vendar se v njih zaščito nič ne stori. Neizogibno se bo zopet povečalo število odjavljenih trgovin, znova bo padla davčna moč še preostalih trgovcev, a kljub temu se zahtevajo še naprej od njih višje davščine in vrhu vsega še višje mestne trošarine in uvoznine.«

KIHANJE IN KURENČKOVA NEŽKA.

V žolčnem kotičku ljubljanskega »Pohoda« beremo v št. 9: »Naš žolčni kotiček je prišel v stisko. Ima sicer dovolj sotrudnikov, toda vreme strašno nagaja. Ker so prehlajeni, bi radi kihali, pa ne smejo. Vsled tega se obrača naš žolčni urednik na Kurenčkovo Nežko s prošnjo za sodelovanje, ker ona očitno lahko kihla kakor in kadar hoče.«

Razne vesti

Lažnive inženjerje je fabricirala v Jugoslaviji pariška dopisna šola »Institut Polytechnique«. Gradbeno ministrstvo je sedaj naložilo banskim upravam, da ji pošljejo seznam takih »inženjerjev«.

Največje francosko oboroževalno podjetje Schneider & Creuzot je imelo lani 20,6 milijona frankov čistega dobička in bo zopet izplačalo 80 frankov dividende od delnice.

4000 novih bojnih aeroplanov hočejo zgraditi Združene države Severne Amerike.

Britanskega upokojenega admirala Sommervillea so ubili Irca, ker je nabiral med irsko mladino dobrovolce za angleško vojsko.

Predsednik španske republike je podpisal dekret, s katerim se more razlastiti veleposestniška posest, če v kraju pri manjkajo zemlje kmetom. Veleposestniki pa se morejo proti razlastitvi pritožiti.

Egiptovski diplomati se ne smejo ženiti.

Egiptovska vlada je izdala odlok, po katerem je prepovedano diplomatom in konzulom ženitev s tujkami. Naredba ima retroaktivno moč in bodo vsi konzuli, ki imajo tujke za žene, odpoklicani v Egipt. Egiptovska vlada je izdala omenjeno naredbo za to, da bi preprečila špijonažo, ki jo često vrše žene diplomatov na škodo države.

Usoda indijskih parijev.

Indijski parijski so sklenili izstopiti iz brahmizma in je njihova namera razgibala 60milijonski indijski narod. Prva posledica tega pokreta je bilo »očiščenje« 150 parijev, katero je izvršil spoštovani indijski narodni prvak 70letni Pundit Modan Mohan Malavija. Obred »očiščenja« je bil zelo slikovit in kompliciran. Vsakemu očiščenju je Malavija šepnil na uho besede: »Namah Sivoja« in mu s tem odprl vrata v nebeški raj. — Močna straža je čuvala okolico svete reke Godavari, kjer se je obred izvršil, da ne bi ortodoksní Indijci napadli »očiščencev«.

Sovjetska kultura.

Sovjetska zveza je odlikovala 18 igralcev in igralk ukrajinske državne opere z Lenjinovim redom. Zadnje čase je pričela sovjetska vlada posvečati več pozornosti ukrajinskemu kulturnemu življenju.

EVGENIJ SABANOV:

Mašcevanje profesora Kabaja

ROMAN

»Ako so, potem si lahko predstavljam kakšna nepopisna groza jih je prevzela ob pogledu na krvoločne zavrije. Nič čudnega ni, da so nastale pri vseh narodih tako pošastne pravljice o zmajih.«

»Sedaj se uresničujejo.«

»Uresničena pravljica...«

»In uresničila sva jo midva.«

»Da pokaževa človeštvu ob koncu isto, kar je zrl ob svojem početku.«

»Veličastna igra.«

»Bolj peklenska, kakor veličastna.«

»Vam je žal, profesor?«

»Ne. Čemu neki?«

»Bal sem se, da ste postali zopet sentimentalni.«

»Za sentimentalnost ni več časa, cenjeni doktor! Napočili so preveliki trenutki. Dogaja se, kar se še nikoli ni, ali vsaj ne v taki obliki in v takih okoliščinah.«

Med tem so izginili v noči pragozda zadnji zavriji v noči gozda, ki se je že rahlo redčila, da je sijala iz daljave prva, rahla slutnja bližajočega se novega jutra, Dr. Evarist in profesor Hilarij Kabaj sta strmela še nekaj časa za njimi, potem sta pa odšla h kratkemu počitku, kajti domenila sta se bila, da si še dopoldne ogledata iz zračnih višav pustošenje pošasti, ki sta jih poslala nad človeštvo, najprej nad Italijo.

Skrivno vzrejevališče z desetimi črnci se je med tem znova pogreznilo v globine in nad njim se je v rahlem vetru zibalamlada trava, posejana s pisanimi cveticami. Nihče ne bi mogel slutiti, kaj krije pod seboj....

XIV.

Po tistem jutru, ki se je s svojo rožnato zoro zasmehljalo z vzhoda preko zaspane Evrope, je napočil v Italiji dan nove nepopisne groze. Ako so že prve pošasti prestrašile ljudi do obupa, jih je

pogled na nove, še vse strašnejše velikane prevzel do blaznosti. Ko so se v ranem dopoldnevu pojavile prve, do vrhov dreves segajoče gorile v Furlaniji in na Benečanskem, so ljudje zapustili svoja bivališča in pričeli bežati na vse strani brez pameti in cilja. Vsa pokrajina je bila podobna mravljišču, ki ga je razburila velika, mravljinčja jajca iščočja človeška roka. Ob prihodu slonov, nosorogov in bivolov je postala zmeda še večja, ko so se pa nazadnje pojavili pravcati predpotopni zmaji v svojih strašnih bodičastih oklepah, so pa ljudje od nepopisne groze popadali po cestah in poljih na kolena, dvigali v obupu roke in pričeli glasno moliti. Nobene druge pomoči si niso več vedeli, a prav to je bilo najbolj pogubno. Ako bi bili ostali v svojih domovih, jih pošasti morda ne bi bile niti opazile, vsaj takoj ne, tako so jih s svojim blaznim početjem sami opozarjali nase.

Nalašč sestradane gorile so planile po ljudeh, ki so se celo pozabili braniti, in jih požirale drugega za drugim. S svojimi velikanskimi rokami so jih pobirale s tal in trgale z orjaškim zobovjem kakor mačke najmanjše miši. Opijanjeni nosorogi, sloni in bivoli so pa podirali

vse, ob kar so trčili. Krdelo slonov se je razjarijeno zakadilo nad Videm, in kar je sledilo, se skoraj ne da popisati. Velikani so s svojimi okli in rilci podirali hiše, cerkve in stolpe, kakor otroci iz barvastih kamenčkov sestavljene stavbe. Neki orjaški slon je butnil z okli v stolp stolnice, ki se je v hipu sesul s hruščem in truščem na cerkev in jo podrl. Razvaline so pokopale pod seboj več sto vernikov, ki so v uri največje tesnobe vdano prosili božje pomoči.

Hrušč in trušč podirajočih se stavb ter kriki ljudi so slone še bolj razjarili. Te sicer tako mirne in prevdarne živali, so pričele divjati in izrabljati vse svoje nepopisne moči, da bi čimprej vse pomandrale in uničile. Preje kakor bombardiranje z najtežjimi topovi in letalskimi bombami, je bil ves Videm ena sama žalostna razvalina, tisoči in tisoči mrličev ter ranjencev. Česar niso uničile podivjane živali, je nazadnje razdejal še ogenj. Ko je sonce z viška pogledalo na Furlanijo, prej ponosnega Vidma že ni bilo več. Kakor Videm, so se rušile v razvaline tudi furlanske vasi. Rušili so jih sloni, nosorogi in bivoli.

(Dalje sledi)

Kedaj bo človek ustvarjal živo iz neživega

Meje med živo in mrtvo naravo ni več — Ameriški raziskovalec stvoril umetno stanico

Odkar nam omogočajo Röntgenovi zarki in ultramikroskop bližji vpogled v gradnjo kristalov, smo ugotovili mnogo prav čudnih dejstev. Pokazalo se je namreč, da je vrsta pojavov, ki smo jih pripisovali izključno živim bitjem lastna tudi »mrtvi« materiji.

Mnogi kristali sprejemajo in oddajajo vodik in ogljik na podoben način kakor živa bitja dihaajo. V raztopino galuma položen drobec te soli se v nekoliko urah razrase v več centimetrov velik kristal — rast brez življenja! — in če ta kristal razbijemo, zraste vsak izmed njegovih drobcev zopet v velik kristal — nekaj torej, kar spominja na razmnožitev z delitvijo pri glivicah.

Tudi za ostale neštete pojave življenja — zdržljivost, celitev ran, sprejemanje hrane, gibanje — imamo v svetovju kristalov čudno podobne analogije. Vendar pa se znanost še vedno brani, da bi tem analogičnim pojavom priznala naziv: »življenje«.

Misel, da bi kdaj utegnili človeška roka ustvarjati žive organizme iz »mrtve« snovi v laboratoriju, nikakor ni tako fantastična, kakor se nam zdi na prvi pogled. Znameniti biolog Roux je že davno pred vojno napovedal za bližnje desetletje trenotek, ko bo človeku uspelo ustvariti takšno živo bitje. Njegove napovedi se doslej še niso uresničile, toda znanost je problem tako rekoč obkrožila od vseh strani in segla tudi že v njegovo jedro.

Široki javnosti ostaja to delo večinoma neznano, ker se vrši v tišini laboratorijev in ker se objavlja v strogo strokovnih, masi nedostopnih publikacijah in ker zahteva veliko obvladovanje neštete delnih znanstvenih strok, ki morajo naskakovati problem življenja. Marsikateri uspeh je tudi tako omejeno deljen, da je za laika in celo za učenjaka težko videti pomen v celotnem problemu življenja.

Če pogledamo v kemijo, odkar je znani Wöhler izvršil svojo slovitost sintezo sečne snovi, so kemiki sestavili že nešteto snovi, ki jih normalno vsebujejo samo živi organizmi. Eden zadnjih uspehov na tem področju je bila sinteza hemina, najvažnejše sestavine krvnega barvila, ki prenaša življenjsko važni kisik iz pljuč v tkivo. Tudi umetna sestava beljakovine, ki je pravi nosilec življenja, se bo morala v doglednem času posrečiti, kajti umetna sestava njenih prvih kemičnih stopinj se je že posrečila.

Za sofiste in nevernike, ki vidijo v snovi pač le snov in v življenju nekaj drugega, moramo pripomniti, da so znanosti uspeli v zadnjem času tudi imitacije življenjskih pojavov, ki se že ne ločijo več lahko od »pravih« življenjskih pojavov. Tako se plazijo delci mešanice iz olja in milnice vse dni popolnoma podobno, kakor neke neznatne živalice, amebe. S samimi kemično fizikalnimi

priponočki lahko posnemamo, do potankosti dogajanja pri sprejemanju hrane, razmnoževanja in drugih procesov v nižjih živalskih vrstah. Pred nedavnim je neki ameriški raziskovalec zgradil celo umetno stanico, ki se je obnašala kakor naravna stanica, kazala je isto izmenjavo snovi, se delila, dihala, se »zastupila« z ogljikovo kislino in »umrla« kakor živa stanica.

So to samo posnetki življenja in pravih živih bitij iz »nežive« snovi še niso zgradili, a prišli so do spoznanja, da se ravna življenje v svojih fizikalnih in kemičnih procesih natančno po istih zakonih, kakor jih poznamo iz nežive prirode. Prave meje med živo in neživo naravo danes sploh ne poznamo več, marveč od najpreprostejših stopenj neživega do prvih stopenj živega sveta gre nepretrgana razvojna črta navzgor.

Danes je večji del znanstvenikov bolj nego kedaj prepričan, da bo mogoče ustvarjati »živo« iz »neživega«. Vendar je do tega še velik korak, ker je pri kompliciranosti in silni pestrosti življenjskih pojavov povsem umljivo, toda ta razdalja se od dne do dne krči in svet, ki se je v silovitih izumih in odkritjih naše dobe odvadil čudežem, se ne bo niti več čudil, ko bo izvedel nekega dne, da je premostitev te razdalje dovršena. Da ustvarja človek iz »mrtve« materije »živa« bitja.

večje število prebivalstva leta 1950., Nemčija leta 1960., a leta 1980. pa bo večina evropskega prebivalstva — slovanska.

Veterani bodoče vojne.

Amerika je znova pokazala, da je originalna v vsakem pogledu. Visokošolci v Princetonu so ustanovili društvo »Veterani bodoče vojne«. Sedež društva je v New Yorku, podružnice pa so v vseh mestih. Tudi je društvo organiziralo večje število poročevalcev in dopisnikov za bodočo vojno. Društvo prireja posebne tečaje, v katerih se uče tečajniki, kako je potrebno pisati in obveščati javnost o grozotah vojne in s katerimi sredstvi se budi narodni čut. Glavni namen društva pa je izigravati vojno in vse pojave ki so v zvezi z njo.

Zanimiva anketa.

Londonske gospodinjice so dobile pisma z vprašanjem, katere knjige so jim v življenju največ koristile in kdo jih je napisal. Pisma jim je poslal neki odbor, ki se je hotel prepričati o inteligenci londonskih gospodinjic in obenem ugotoviti, če žene v zakonu mnogo čitajo. Odgovori, ki jih je odbor sprejel, so bili nekateri porazni za londonske gospodinjice. Najboljše se je odrezala neka žena iz okolice Londona, ki je odboru odgovorila takole: »Največ mi je v življenju koristila »Kuharica«, ki mi jo je poklonila moja mati kot poročno darilo in pa hranilna knjižica, ki mi jo je podaril moj oče. Obe sta osrečili moj zakon, čeprav sem vzela za moža človeka, ki je bil brez beliča.«

ZANIMIVE ŠTEVILKE.

Kratka statistična reportaža.

200 doslej neznanih žuželk odkrijejo prirodoslovci vsako leto, in sicer v tropičnih krajih Afrike in Azije.

9 odstotno povečanje marljivosti svojih delavcev je dosegel neki lastnik tovarne za avtomobile v gornji Italiji, ker je montiral v delavnicah radio-zvočnike.

Je življenje in sveta

Pol sveta otrokom slíši Slave!

V madžarskem političnem društvu je

imel predsednik, bivši minister dr. Bela Kener zanimivo predavanje, pri katerem je med drugim naglasil, da pri porastu prebivalstva Evrope niso odločilni gospodarski činitelji, marveč individualni

vzroki. Dočim se je v 19. stoletju prebivalstvo Evrope potrojilo, odpade danes na vsakih tisoč duš povprečno le 16 do 20 porodov. Tudi je predavatelj prerokoval, da bo Anglija dosegla naj-

Mali oglasi

Razno

NAJLEPŠE VELIKONOČNE RAZGLEDNICE
dobjete pri F. Novaku, Gosposka 9. 1531

KAM?

V gostilno »Prešernova klet«, ker tam je najboljše vino. 1429

SVEŽE MORSKE RIBE

velika izbira, na razne načine pripravljene. Hotel »Novi svet«. 1553

BRZOJAV!

Danes vsi na večerjo svežih morskih rib. Pripravljene: zobati, arboni, sanpiero, slipe, moli, škampi in male ribice. Zaliješ pa ribe z V celnovim šampanjcem. Gostilna Vicel, Rotovski trg. 1555

Lokal

LOKAL

oddam s 15. aprilom, pripravljen za šiviljo, krojača ali tudi za sobo s štedilnikom. Koroška c. 63. 1547

Sobo odda

Oddam opremljeno, solnčno SOBO takoj dvema gospodičnima ali gospodoma. Pristaniška 2. 1540

SOBO

s posebnim vhom oddam dvema gospodoma z domačo hrano. Taborska ul. 11-II. 1549

Posojilo

RABIM NUJNO POSOJILO Din 600.—. Dam za obresti 3 mesece vso hrano. Ponudbe pod »Dva obroka odplačam« na upravo. 1546

Kupim

»EISENBAHN« UND »VERKEHRSATLAS« EVROPE od leta 1912. ali od 1932—33 kupim, če je dobro ohranjen. Ponudbe pod »200« na upravo »Večernika«. 1494

Prodajam

Dobro ohranjen OTROŠKI VOZIČEK naprodaj. Popovičeva 3. 1543

»SINGER« ŠIVALNI STROJ na prodaj. Roter, Pobreška c. 9. 1542

Službo dobi

KAVARNA »JADRAN«, išče plačilnega natakara. 1530

NATAKARICO - SERVIRKO prvovrstno moč, sprejemem takoj. Hotel »Novi svet«. 1532

PRODAJALKO

zmožno slovenščine in nemščine, sprejem galanterijska trgovina. Ponudbe pod »Prodajalka« na upravo »Večernika«. 1548

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE s pritliklami oddam s 1. majem v Krčevini, Praprotnikova ul. 20-I. 1544

STANOVANJE

veliko sobo in kuhinjo, klet in vrt oddam takoj ali pozneje. Praprotnikova 30. 1541

GOSPODA

sprejemem na stanovanje in hrano. Vrbanova ul. 28. pritičje, desno. 1551

Darujte za Pomožno akcijo!